

ПОЛІВАРІАНТНІ ТИРОТРОПНІ ЕФЕКТИ БІОАКТИВНОЇ ВОДИ НАФТУСЯ У ЩУРІВ ТА ЇХ ІМУННИЙ АКОМПАНЕМЕНТ

©Н.В. Козьявкіна

Лабораторія клінічної патофізіології ДП "НДІ медицини транспорту"
Міжнародна клініка відновного лікування, Трускавець

Раніше нами виявлено поліваріантність тиротропних ефектів біоактивної води Нафтуса (БАВН) у щурів і досліджено супутні зміни ліпідного і електролітного обміну та нейроендокринної регуляції. В даному повідомленні наводимо результати дослідження супутніх змін показників імунного статусу у цих же щурів, а також підсумки дискримінантного аналізу всіх зареєстрованих параметрів. Скринінг тироїдно-імунних зв'язків виявив пряму кореляцію рівня T_3 з масовим індексом тимуса ($r=0,38$), лейкоцитами крові ($r=0,37$), лімфобластами селезінки ($r=0,33$), БЦЗН ($r=0,30$) і IgM ($r=0,23$) та інверсну – з рівнем натуральних кіллерів ($r=-0,31$) і моноцитів ($r=-0,29$) в крові, їх мікробним числом ($r=-0,29$) і вмістом в селезінці фібробластів ($r=-0,29$). Тироксинемія пов'язана з переліченими показниками протилежним чином: інверсно – з тимусом ($r=-0,35$), лейкоцитозом ($r=-0,32$), лімфобластами селезінки ($r=-0,40$), БЦЗН ($r=-0,29$), IgM ($r=-0,25$), а також з лімфоцитами селезінки ($r=-0,27$) і мікробним числом нейтрофілів ($r=-0,24$); прямо – з NK ($r=0,30$), моноцитами ($r=0,39$), їх мікробним числом ($r=0,31$) і фібробластами селезінки ($r=0,34$), а також з ЦІК ($r=0,30$). В цілому канонікальний зв'язок між тироїдним та імунним статусами констатований сильним: $R=0,759$; $R^2=0,577$; $\chi^2_{(28)}=50,6$; $p=0,006$; Λ Prime=0,28. Отже, тиротропні ефекти БАВН детермінують супутні зміни імунного статусу на 58 %. Описані тепер і раніше нейроендокринні, метаболічні та імунні акомпанементи тиротропних ефектів БАВН можна згрупувати у чотири патерни: конкордантний, що характеризує односкеровані із СТІ зміни абсолютного вмісту в крові лімфоцитів і відносного вмісту в селезінці лімфобластів; дискордантний, за якого кальціємія і рівень лімфобластів тимуса змінюються протилежним чином відносно СТІ; плюс-девіантний, названий так тому, що, за відсутності суттєвих відхилень від норми симпатичного тonusу, кортикостеронемії, вмісту в крові моноцитів і ЦІК, в селезінці – макрофагів у випадках нейтрального тиротропного ефекту, перелічені параметри підвищуються як за гальмівного, так і за значно стимулювального ефектів. Натомість інші 5 параметрів:

вагальний тonus, гуморальний канал, фагоцитарний індекс нейтрофілів, рівень Т-кіллерів/супресорів в крові і нейтрофілів в селезінці – навпаки, знижуються як за гальмівного, так і за стимулювального тиротропних ефектів, причому тим глибше, чим значніше підвищується СТІ. З метою виявлення параметрів, за сукупністю яких щури з різними тиротропними ефектами БАВН відрізняються між собою, проведено дискримінантний аналіз (метод forward stepwise). Програмою відібрано 18 змінних. Цілком очікувано чільні місця посідають рівні T_3 ($\Lambda=0,248$; $F=35,3$) і T_4 ($\Lambda=0,100$; $F=24,5$). Далі, в порядку зменшення критерію Λ , розташувалися такі дискримінантні (розділяючі) змінні: лімфобласти селезінки ($\Lambda=0,074$; $F=17,1$), калій еритроцитів ($\Lambda=0,063$; $F=13,1$), індекс кілінгу мікрофагів ($\Lambda=0,054$; $F=10,8$), медулярна зона надниркових залоз ($\Lambda=0,046$; $F=9,3$), натрій еритроцитів ($\Lambda=0,039$; $F=8,4$), натрійурія ($\Lambda=0,031$; $F=7,9$), гломерулярна зона надниркових залоз ($\Lambda=0,025$; $F=7,4$), В-лімфоцити ($\Lambda=0,020$; $F=7,2$), холестеринемія ($\Lambda=0,017$; $F=6,8$), натуральні кіллери ($\Lambda=0,013$; $F=6,6$), фосфатемія ($\Lambda=0,010$; $F=6,5$), тестостеронемія ($\Lambda=0,008$; $F=6,3$), коефіцієнт атерогенності ($\Lambda=0,007$; $F=6,1$), БЦЗН ($\Lambda=0,006$; $F=5,8$), ретикулоцити селезінки ($\Lambda=0,005$; $F=5,7$) і тиротропний гормон ($\Lambda=0,004$; $F=5,4$). Для всіх змінних $p < 10^{-6}$. Розділяюча інформація сконденсована у трьох канонікальних коренях. Перший корінь містить 58,9 % дискримінантних можливостей, його факторна структура сформована, головним чином, тироїдними гормонами: T_3 ($r=-0,50$) і T_4 ($r=0,46$) та холестерином ($r=0,43$), а його частка дисперсії, пояснюваної розподілом на групи, складає 91,6 % ($r^*=0,958$; Wilks' $\Lambda=0,004$; $\chi^2=149$; $p < 10^{-6}$). Другий корінь має 31,0 % розділяючої здатності, корелює з холестерином, але протилежним чином ($r=-0,25$), і з T_4 ($r=0,22$) та пояснює 85,6 % дисперсії ($r^*=0,925$; Wilks' $\Lambda=0,049$; $\chi^2=81,4$; $p < 10^{-5}$). На третій корінь припадає лише 10,1 % дискримінуючої інформації ($r^*=0,812$; Wilks' $\Lambda=0,34$; $\chi^2=29,1$; $p=0,023$); його факторна структура сформована коефіцієнтом атерогенності ($r=-0,30$) і холестерином ($r=-0,24$), а також ретикулоцитами селезінки ($r=0,25$) і медулярною зоною надниркових залоз ($r=0,25$).